

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Posudek bakalářské práce Aleny Kocháňové
Vedoucí práce: PhDr. Olga Nádvorníková, PhD.
Oponent: PhDr. Hana Loucká, CSc.
Ústav románských studií FF UK

Název bakalářské práce: Korpusová analýza fungování francouzského příslovečného sousloví *en effet*

Obsah práce. Předmětem předkládané bakalářské práce je analýza francouzského výrazu *en effet*, a to jak v jeho funkci konektoru, tak ve funkci příslovečné. Jako materiálovou základnu své práce si autorka zvolila čtyři subkorpora paralelního korpusu InterCorp – beletrii, publicistické texty, právní texty Acquis communautaire a přepisy vystoupení poslanců v Evropském parlamentu (korpus EuroParl). Základním cílem práce je vysledovat korelace mezi frekvencí jednotlivých typů užití *en effet* a typem textu; kromě toho je však pozornost věnována rovněž sekundárnímu faktoru pozice *en effet* ve větě a typu jeho překladového ekvivalentu. Fungování výrazu *en effet* je systematicky srovnáváno rovněž s významově blízkými výrazy *effectivement* a *en fait*.

Hodnocení obsahu práce a náměty k diskusi. V teoretické části své práce autorka velmi přehledně a zasvěceně prezentuje nejprve obecný rámec problematiky konektorů a vyjadřování široce kauzálních vztahů (str. 11-15) a následně blíže charakterizuje jednotlivé analyzované výrazy, se zaměřením především na *en effet*. Autorka vychází zejména z monografie O. Peška *Argumentativní konektory v současné francouzštině a češtině* (2012), avšak neomezuje se na ni a prokazuje schopnost syntetizovat rozmanité a rozsáhlé bibliografické zdroje k danému tématu (např. na str. 13). Autorka dobře chápe a srozumitelně prezentuje i abstraktní a logicky obtížná témata (např. na str. 18) a je schopna reflektovat rovněž terminologické problémy a především navrhnout jejich řešení (např. na str. 34). Jasnosti výkladu napomáhá plynulá syntax i přehledové tabulky (např. na str. 49). Autorka prokazuje schopnost zaujmout kritický postoj k referenčním zdrojům, zejména slovníkům, např. v pozn. 67 na str. 49 nebo na str. 51 dole.

V práci jsou formulovány hypotézy, zaměřující se např. na ověření referenčních zdrojů (např. Peškovo konstatování ohledně vyšší frekvence potvrzujícího *en effet* na str. 16, a dále na str. 19 nebo 36); tyto hypotézy by bylo vhodné shrnout v závěru teoretické části práce, aby na ně bylo možné explicitně odkázat v celkovém závěru práce. Autorka pochopila možná metodologická úskalí práce na korpusech, a to jak z hlediska jejich reprezentativnosti (např. na str. 34), tak z hlediska statistického vyhodnocování dat. Srovnatelnost získaných výsledků je zajišťována jednak systematickým převodem na hodnoty i.p.m., jednak zavedením přepočítávacích koeficientů, které umožňují určit celková i.p.m. i pro jednotlivé vzorky výskytů (Tabulka 3 v přílohách na str. 68). Komplexnost analýz se odráží v tom, že kromě základního kritéria typu textu a pozice jsou postupně brány v úvahu i další faktory, např. idiolekt překladatele na str. 56, možná posteditace textů v korpusu EuroParl (str. 30) nebo směr překladu (např. na str. 28). Právě s cílem odhalit možná specifika překladového jazyka je do práce zařazena rovněž zpětná analýza překladových ekvivalentů *en effet* v textech přeložených z češtiny do francouzštiny (str. 49-63).

Autorka dospívá k některým novým pozorováním, zajímavá je např. vysoká frekvence *en effet* v quasi-mluvených textech EuroParl, a to jak ve funkci argumentativní, tak – a to především – potvrzující (str. 37). U faktoru pozice pak autorka konstatuje nejčastější pozici iniciální, spojenou zejména s argumentativní funkcí *en effet* (str. 40), především ve funkci argumentativní (str. 41). Autorka je schopna získané statistické výsledky komentovat a interpretovat, např. na str. 48 dává do souvislosti převahu argumentativního *en effet* v iniciální pozici s jeho schopností uvádět argument (někde však tyto návrhy interpretací chybí – např. u posledních dvou bodů závěrů na str. 48). Cenné jsou rovněž poznatky týkající se převažujících překladových ekvivalentů *en effet*, zejména *totiž* (str. 58), a naopak nízký výskyt *vždyt'*, které slovníky často uvádějí (tamt.).

Prezentace získaných výsledků je přehledná, pouze tabulky jsou někdy velmi zhuštěné (orientaci však napomáhá rozlišující barevné pozadí). Výsledky pohybující se v rozmezí 40-60 % není možné považovat za signály velkých rozdílů mezi texty – např. u frekvence argumentativního *en effet* v beletrii, publicistice a EuroParl na str. 37 a potom v závěru práce na str. 59. Při vyhodnocování *en fait* by pak bylo vhodné nebrat v procentuálních analýzách v úvahu kategorii „irelevantní“ (str. 39), tedy šumové výskyty, které nejsou příslovečným souslovím – výsledné statistiky totiž pak mohou být ve srovnání s výsledky pro *en effet* a *effectivement* zavádějící. V případě analýzy pozice pak někdy v textu práce chybí alespoň orientační údaje k absolutním hodnotám, z nichž daná konstatování vycházejí – např. u konstatování vyšší frekvence *en effet* ve středové pozici neoddělené čárkou než tentýž typ čárkou oddělený (str. 44).

Formální náležitosti práce a její úprava. Práce je přehledně strukturována; závěry kapitol plynule přecházejí dá následujících částí (např. na str. 15). Teoretická a empirická část jsou vzájemně propojeny vnitřními odkazy (např. na str. 23). Text je hierarchizován poznámkovým aparátem. Autorka systematicky používá bibliografického odkazování pomocí autora a roku; v teoretické části však často odkazuje na předchozí odstavec několika autory, takže poté není jasné, zda všichni autoři tvrdí totéž, nebo zda je třeba přiřadit jednotlivé věty postupně jednotlivým autorům (např. na str. 17). U příkladu (10) na str. 19 chybí bibliografický odkaz a u sledu citací z Nazarenko na str. 17 by bylo vhodné využít odkazu pomocí *op. cit.* V závěrečném seznamu literatury není uveden text Krzeszowského, na nějž autorka odkazuje na str. 30. V práci chybí francouzské resumé.

Jak bylo řečeno výše, práce je psána kultivovaným a syntakticky plynulým jazykem; překlepy nebo jazykové chyby nejsou časté (*přležitostnou* na str. 18, *Evropského Parlamentu* na str. 25, jména je nutné skloňovat, viz *Duby* na str. 35; kromě toho je autor mužského pohlaví, viz str. 36 nahoře, *effectivement* na str. 73 aj.). Z typografického hlediska je nestandardní rozdíl v typu písma v nadpisech a ve vlastním textu; u vkládání tabulek by pak neměly vznikat poloprázdné stránky (str. 26, 34 aj.). Někdy zůstává v textu vložen nadbytečný znak odstavce, např. v závěru na str. 62 a zejména pak často v příkladech z InterCorpu. U příkladů z InterCorpu je pak nutné odstranit nadbytečné mezery před interpunkcí a po apostrofech, které vznikají při segmentaci textu (např. na str. 39). Rovněž je vhodné neponechávat na konci řádků jednopísmenné spojky a předložky (např. *s* na str. 43).

Předkládanou bakalářskou práci považuji za výjimečně zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.